

Erdem Bayazıt'ın "Bulmak" Şiiri Bağlamında Yeni Bir Dünyaya Kapı Aralamak

Osman ALAGÖZ

Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi

Yüksek Lisans Öğrencisi/Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmeni

osmanalagoz@yahoo.com

Öz: Erdem Bayazıt, şiirlerini mistik bir dünya görüşü ekseninde şekillendirir. Yer yer sosyal perspektife dayalı şiirler yazmış olsa da onda sosyal bakış açısı mistik bir evrene doğru evrilir. "Bulmak" şiiri, sosyal bakış açısına girmeden doğrudan mistik bir hayat anlayışının evrenine yönelişin şiiridir. Bu çalışmada "kaybetmek" ve "bulmak" duyguları arasında örgülenen ve sonrasında da yeni bir dünyanın kapılarını aralayan "Bulmak" şiiri ele alınmıştır. Yapısıyla, ahenk unsurlarıyla, hissettirmek istedikleriyle lirizmin coşkunluğunu taşıyan şiirde Erdem Bayazıt, bir sözden hareketle yeni bir dünyaya geçişi anlatır. Bu geçiş, Leyla ile Mecnun hikâyesinde anlatılan geçişi anımsatır mahiyettedir. Sevdiğinin kendisine hissettirdiği ve yönlendirdiği bir bakışla "yeni bir dünya"ya yönelmenin anlatıldığı şiir, "ölüm" karşısında şairin pervasız ve kendinden emin tavrını da ortaya koyar.

Anahtar Kelimeler: Erdem Bayazıt, kaybolmak, bulmak, ölümsüzlük, yeni bir dünya.

Opening The Doors of The New Worlds in The Connex of Erdem Bayazit's Poem "To Find"

Abstract: Erdem Bayazıt embodies his poetry on a mystical worldview axis. Though he writes social perspective based poems, his social point of view evolves into a mystical universe. The poem "Find" is directly a work of orientation to a mystical understanding of life, without entering social point of view. In this study, the poem "Find" is discussed in which 'find' and 'lose' emotions interwoven and opening the door to a new world. In this poem, with its structure, elements of harmony and lyrism carrying that what it wants to

make us feel enthusiasm, Erdem Bayazıt, moving from a word, describes the motion of a so-called transition to a new world. This transition resembles a nature that is described in Leyla and Majnun story. The poem, with a view that one's lover making him/his feel and leading, in which "the directing to a new world idea" told, reveals the poet's reckless and self-confident attitude towards "death".

Keywords: Erdem Bayazıt, lose, find, immortality, a new World.

GİRİŞ

Erdem Bayazıt, mistik bir dünya görüşünü benimsediği şiirlerinde sosyal problemlere değinmenin yanında insanın mukaddes olanı arayış serüvenini de ele alır. Bayazıt'ın şiirinde bu arayış sürecinde, yaşanan sıkıntılardan ziyade aranan şeyin bulunmasının sevinci öne çıkar. Aramak düşüncesi ve onun ortaya çıkardığı huzursuzluk ve kaygı uzun uzadıya anlatılmaz fakat bulmanın sevinci, çok yönlü olarak ele alınır. Şair bunu yaparken de lirizmin imkânlarından yararlanır.

Bayazıt, "Bulmak" şiirini kaybetmek ve bulmak ikileminde oluşturur. Kaybetmeye kıyamet bağlamında bir yakıştırmada bulunurken bulmayı da cennet hayatını anımsatan bahar günlerini yaşamak gibi ifade eder. Bulmanın cennet ve bahar gibi, mutluluğu ve yaşama sevincini çağrıştıran kelimelerle ifade edilmesi, ne denli önemli görülen bir şeyin bulunduğu bir yansımasıdır.

Dini bir duyarlılıkla şiirlerini oluşturan Erdem Bayazıt, "Bulmak" şiirinde de peygamber sözünden hareketle yeni bir dünyanın kapısını aralar. Ölümün, ölmeye önce duygusal planda yaşanmasıyla birlikte içinde bulunulan zamanı ve sonrasını yeni bir dünya bağlamında şekillendiren bir düşünce ortaya çıkar. Ortaya çıkan bu düşünce, Bayazıt'ın mistik şiir evrenini oluşturan düşüncedir. "Bulmak" şiiri de bu mistik düşüncenin yansıtıldığı bir şiirdir.

KAYBETME KORKUSU

"Bulmak" şiirinde kaybedildiği sanılan fakat sonrasında, kutsiyet verilen şeyin bulunmasının şiirindeki değişim ve dönüşümleri anlatılır. Aranan şey, mahiyeti itibarıyla belirtilmemiş olsa da kaybolmasıyla kıyameti yaşatacak kadar önemli bir özelliğe sahiptir. Salt bir kaybetme endişesiyle önemsiz bir şeyin kaybedilişi değil de kıyamet havasını hissettirecek denli önemli olanın

kaybı ve bulunması şiirin ana izleğini oluşturur. Şiir, kaybetmenin şairde uyandırdığı duyguların ifade edilişiyle başlar.

"Bir an kayboldun gibi! yaşadım kıyameti

Yoruldu ama buldu ey kalbim emaneti"

Kıyametin dehşeti kaybetmeyle yaşanırken bunun zıddı olan bulmayla da bir bahar ve bir cennet atmosferi yaşanmaktadır. Şair, iki yoğun duyguyu şiirde iç içe aktarır. Kıyameti çağrıştıracak denli yaşanan emaneti kaybetme korkusu ve sonrasında da o emanetin bulunması için gösterilen çaba ve ortaya çıkan yorgunluk, bulmayla önemsiz bir hal alır. Bu yoğunluğu yaşatan da şairin, duyguları zorlayan sınırlarda dolaşmasıdır. Şair, "ey kalbim" hitabıyla kalbe seslenerek his ve heyecanlarını ifade eder. "Erdem Bayazıt şiirinin halesidir 'ey'. Şiirin kapıları ve gözleridir. Ey, okuru şiire hazırlar, yani mesaja. Algı ve bilincin kıvama gelmesinin ön şartı olan bir dikkat çekme, bir çizgi belirleme, bir düzey oluşturma durumudur. Bir algı ve bilinç nidasıdır çünkü ey! Bu şiirin neyi nasıl anlattığının izdüşümü, ince çizgisidir. Sanki bu şiirin toplamı ey nidasıdır. Her şey onda saklanmış, onda sırlanmıştır." (Alver, 2008: 124) Bu hitap şekli bazen bir karşı koyuşu ifade ettiği gibi bazen de bir acizliği ifade eder. Her iki durumda da dikkatlerin hazır hale getirilmesi vardır. Bayazıt, kalbe yaptığı "ey" seslenişiyle kendini bir otokritiğe tabi tutar.

Vuslat ve bulma, beraberinde değişimi getirmektedir. Kaybetmeyle kıyamet yaşanırken bulmayla da bahar yaşanmaktadır. Bu baharın mahiyeti, şiirde insanın eksenini etrafında ele alınır. İnsan, ruhsal yapısı itibarıyla mevsimleri andırır. İniş ve çıkışlarıyla, gelgitleriyle, ruh dünyasında oluşan atmosferlerle baharda yaşanabilecek şeyleri kendi dünyasında yaşamaktadır. Tabiatla kurulan ilişki düzleminde baharın özellikleri insana aktarılmaktadır.

Bayazıt, şiirini oluştururken kendine has bir dünya kurar. Onun muhafazakâr duruşu, şiirinin şekillenmesinde bir kriterdir. Özdenören'e göre, denemek istediği şiir, bir Müslüman şairin içinde yaşadığı teknolojik hengâmeye karşı bir protesto sesi olmaya yönelmiştir. Behçet Necatigil, Edebiyatımızda İsimler Sözlüğü adlı kitabında 'Barbar güçlerin, teknolojinin yıktığı, Tanrı'dan kopardığı insanın manevi kurtuluşunu arayan...' bir şiir olarak değerlendiriyor. (Özdenören, 71: 2009) "Bulmak" şiirinde de "insanın manevi kurtuluşunu arayan..." bir şairin izleri görülür.

Erdem Bayazıt'ın şiirine ilham veren kaynaklar arasında "korku" da vardır. Yaratıcı, insan, tabiat, aşk, ölüm ve sonrasında korkuyu bir ilham kaynağı olarak kabul eden Bayazıt'a göre, günümüz Müslüman şairlerinin ilham kaynağı diğer insanların ilham kaynağından ayrı düşünülmemelidir. Yaratıcı,

insan, tabiat, aşk, ölüm, korku, vesaire vesaire... Müslüman şairin şiir damarları elbette inandığı kutsal metinlere, öz tarihe, öz toprağına (vatan), milli hasletlerine (millet) ve inanç dünyasına (din) uzanmalıdır. Müslüman şairlerin şiir rezervi diğerlerinden daha fazladır, yani sonsuzdur. Çünkü ebediyeti kucaklayanlar ancak Müslümanlardır. (Bayazıt, 184: 2009)

BULMA SEVİNCİ

Kaybedildiği düşünölen ve ne olduğuna dair somut bir bilgi verilmeyen emanetin bulunması, şaire bahar atmosferiyle ifade edilen bir duygu yaşatır. Bir anlık yaşanan korku, yerini kavuşmaya, sevdaya ve yaşama sevincine bırakır. Kaybolmayı bir imge olarak ele alan şair, “*Bir an kayboldun gibi! yaşadım kıyameti*” diyerek kaybolmakla kıyamet arasında bir benzerlik ilişkisi kurar. Kendini, baharı yaşamaya yeni başlayan bir ağaca benzeterek “*Yeniden su yürüdü dalıma yaprağıma*” der. Yine kendini, kurumuş toprağına benzetir ve bu kurumuş toprak yağmur damlalarıyla baharı yaşayan tabiat gibi canlanıverir.

“Yeniden su yürüdü dalıma yaprağıma

Bir bakışın can verdi kurumuş toprağıma

Çiçeğe durdu kalbim içtim parmaklarından

Göz çeşmem suya erdi sevda kaynaklarından”

Bir bakışın kurumuş toprağına can vermesi, kaybedilen ve sonrasında da bulunan şeyin mahiyeti hakkında bilgi vermektedir. Bunu yapan da öteki olamayacak kadar çok yakın olandır. Öteki, yeniden bir canlanmayı tetiklemez, bilakis ölümcül bir yalnızlığa iter. Candan, içten, kalpten bir bağ ile birliktelik sağlanan, kurtulmayı da beraberinde getirir. Öteki, kişinin kendisini sonsuza dek yinelemesini engelleyen unsurdur. (Baudrillard, 2012:164) Bu durum, öteki olanla can veren arasındaki farkı ortaya koyar.

Şiirde bakışla canlanıveren kurumuş bir gönülden bahsedilir. Bu kurumuş gönül toprağı, bulunanla ve onun bakışlarıyla yeniden baharı yaşamaya başlar. Gözden kalbe işleyen o bakış, bir aşkı ve bir sevgiyi anlatmaktadır. O bakış sayesinde sevda kaynaklarına ulaşılmış olur. Burada şairin, “*göz çeşmem suya erdi*” ifadesiyle çeşmeyle ilişkilendirdiği göz, sevda kaynağına ulaşmak için bir köprü vazifesi görür.

Bulunanla birlikte şair, yaşadığı ruh yoğunluğunu, yine tabiat bağlamında yansıtır. İlk beyitte değinilen kaybetmeye mukabil, şiirin geneline hâkim olan

bulmanın sevinci ele alınır. Her beyitte ayrı bir yönü verilen bulmanın hissettirdikleri tekrar edilerek ve farklı yönleriyle anlatılır.

Yeniden suyun dala ve yaprağa yürümesiyle bir canlanma ve bir diriliş söz konusudur. Kurumuş toprağa gelen canlanma, yeniden doğuşun işaretidir. Bu durum, insanın sürekli bir yenilenmeye olan ihtiyacına da karşılık gelir. Bu yeniden doğuş Jung'a göre, insanın inanmasıyla alakalıdır. İnsan yeniden doğuştan söz eder, yeniden doğuşa inanır ve yeniden doğuşla doludur. Bu gerçeklik insan için yeterlidir. (Jung, 2013: 49)

Bayazıt'ın insanla tabiat arasında kurduğu ilişki, şiirin vermek istediği mesajlardan birini oluşturur. Kalp bir ağaç gibi canlanmaya, çiçeklenmeye başlar. Bunu da "*Çiçeğe durdu kalbim içtim parmaklarından*" diyerek ifade eder. Parmaklardan içilmesi, olağanüstü bir halin bir kere daha hatırlanmasıdır. Göndergesel bağlamda Hazret-i Muhammet'in bir mucize olarak parmaklarından su akıtması bu mısra ile hatırlatılır.

"Bir aydınlık denizin sonsuz derinliğinde

Yüzüyorum gözünün yeşil serinliğinde"

Şiire, büyümlü bir halin içinde bulunma hâkimdir. Coşkun bir lirizm olarak mısralarda akseden bu hal, yine mısralarda benzerlik ilişkisiyle somutlaştırılarak verilir. Tabiatın kendine has dilinden istifade eden şair, duygularını o bağlamda yansıtır. "*Bir aydınlık denizin sonsuz derinliğinde*" ve hemen onun sonrasında gelen "*Yüzüyorum gözünün yeşil serinliğinde*" mısraları sonsuza uzanan bir kendinden geçme atmosferinin yaşandığını ifade eder.

Tabiatın bahar hali; ışık, kelebek, çiçek ve kuş ile yeni bir boyut kazanır. Her bir isim, ruhun dinginliğini destekler mahiyettedir. Işık ferahlığı, kelebek naifliği, çiçek sevgiyi ve kuş da cıvıltılarıyla canlılığı yansıtır. Sonrasında ortaya çıkan tablo ise yeni bir dünya ve yeni bir ülkedir.

"Bir ışık bir kelebek biraz çiçek biraz kuş

Yeni bir ülke yüzün ellerimde kaybolmuş"

Bahar tasviriyle verilen yüzde yeni bir ülkenin saltanatı başlar. Aşk bağlamında kurulan saltanat, bir kaybın bulunmasının sevincini taşır. Burada da şiirin geneline hâkim olan kaybolma sonrası bulma sevincinin, farklı dokudaki güzelliklerle örülmesine devam edilir. "*Bayazıt'ın varoluş merkezli şiirlerinde aşk ve ölüm teması önemli bir yer tutar. Bu şiirlerinde aşk kuşatıcı bir duygu olarak ifade bulur. Aşk, bir bütün olarak varlığı sevmektir. Çiçeği, toprağı,*

insanı sevmektir. Tanrı'yı sevmektir. Ancak aşkın merdiveni ile insan bu dünya duvarının ötesine geçebilir, ancak aşk deneyimiyle inancın saflığına ulaşabilir. Aşkta öncelikle güzellik vardır. Sonra da uyanış, arınma, bereket, coşku, umut, canlılık, sonsuzluk. Ölüme aşkla direnebilir insan, dünyaya aşkla katlanabilir. Aştan yüz çevirdiğinde insan olmanın gücünden ve imkânlarından da yüz çevirir.” (Taşdelen, 2008: 104-105) Bahar yeniden canlanıyorsa, şair canlanan baharla birlikte bir yaşama sevincini çiçekle, kelebekle, kuşla anlatıyorsa ölüm karşısında ve kaybolma karşısında bir direnç oluşuyor demektir.

“Soluğum bir kuş gibi uçuyor ellerine

Kapılıp gidiyorum saçının sellerine

Gözlerinden göğüme sayısız yıldız akar

Bir gülüşün içimde binlerce lamba yakar”

İnsan ve özelde de sevilen, baharın özelliklerini taşıyan bir ülkeye dönüşünce bütün güzellikler de o ülkede yaşanır. Yüz, baharın bin bir güzelliğini barındıran bir mahiyettir. Gözler, “sayısız yıldız”ların kaynağıdır. Gülüşler, sevenin gönlünde “binlerce lamba yakar”.

Bütün bu güzellikler yaşanırken sevilenin isminin anılması bir kurtuluşa vesile olabilecek özelliktedir. Şair, ne olduğunu belirtmediği ismin anılmasını kurtuluş kelimesiyle verir. Kurtuluş, içinde bulunulan olumsuz bir durumdan kurtulmak, şeklinde ele alınabilir. İlk beyitte de kaybolmak yer aldığına göre çağrılan isimle zor zamanlardan kurtulmak düşünülmüştür.

Şair; insan ve tabiat arasında kurduğu ilişkiyi, şirine bir metafor olarak yansıtır. Şair, “Soluğum bir kuş gibi uçuyor ellerine” derken soluk ve kuşun uçuşu arasında bir benzerlik kurar. “Kapılıp gidiyorum saçının sellerine” derken de saçın dalgalanışı ile sel arasında bir bağlantı kurar. Şiirin imkânlarını ve etkisini geniş bir yelpazede mısralara aktarmak isteyen şair, edebi sanatlarla bunu yapmaya çalışır.

“Bir kurtuluştur o an çağrılrsa senin adın

Sesin ne kadar sıcak sesin ne kadar yakın

Tabiat bir bembeyaz gelinlik giymiş gibi

Yüzüme kar yağıyor sanki elinmiş gibi”

Şairin, baharın güzelliklerini anlatırken *"Bir kurtuluştur o an çağrılrsa senin adın"* dizesiyle ifade ettiği duygu, kaybetme korkusunun şuuraltında sürekli durduğunun bir göstergesidir. Sadece ilk beyitte bahsedildikten sonra güzelliklerin anlatıldığı mısraların yer aldığı kısımlarda geçmesi, şuuraltında sürekli kendini hissettiren kaybetme ve kazanma ya da kurtulma düşüncelerinin diri olduğunu gösterir. Karların yağdığı tabiat, *"bembeyaz gelinlik giymiş gibi"*dir. Tabiatla sürekli ilişkilendirilen sevilenin özellikleri burada da ortaya çıkar. Eller, şefkat ve sevgiyle sevenin yüzüne dokunduğunda *"Yüzüme kar yağıyor sanki elinmiş gibi"* mısraını şaire söyler.

"Sensiz geçen zamanı belli yaşamamışım"

Sensizlik bir kuyuymuş onu aşamamışım"

Bayazıt'ın anlattığı aşk ve bu aşkın muhatabı olan sevgili, sıradan bir aşkın mekân tuttuğu bir gönlün sahibi değildir. "Yüceltilmiş aşk"ın filizlendiği bir sendir. Çetin'e göre yüceltilmiş aşk, aşkın bir boyutudur. Sevilen şeye kavuşmak, onu elde etmek, sevgiliye bizzat sahip olmak söz konusu olabildiği gibi tam tersi de vakidir. Aşkın bu boyutuna 'yüceltilmiş aşk' denir. (Çetin, 2014: 66)

Sen diye hitap edilen ve mistik bir özelliğe sahip olan sevgili, kendisini sevene yokluğuyla kıyameti yaşatmanın yanında zamanı yaşamıyor gibi yaşatır. Onu tanımadan yaşanan zaman, gerçek anlamda yaşanmamış bir zamandır. Şair o zaman dilimlerini baharın güzelliklerini taşıyan mısralarında uzun uzun anlatır. Aksay'a göre, bunu yaparken İslami duyarlılıktan ve mistik motiflerden yararlanır. *"Garipçilerin ve kendinden menkul toplumsal gerçekçilerin getirdiği statik dilsel yapıda bozunumu, İslami duyarlılıkla, mistik motiflerle, taşıdığı bildiriye soyut bir kıvama büründürerek uyguladı."* (Aksay, 2008: 91) Sensizliği; kıyamet, zamansızlık ve sonrasında da bir kuyu ile birlikte ele alınır. Kuyunun her ne kadar mahiyeti hakkında bir şey söylenmemiş olsa da dipsizlik ve körlük kuyuların mahiyetini ifade için kullanılan sıfatlardır. Kuyu, kaybolmanın ilişkilendirildiği imgelerdendir. Hazreti Yusuf'un kardeşleri tarafından atıldığı kuyu, kaybolmanın imgesi olarak kullanılır. Şiirde de kaybetmenin bir başka şekli olan sensizlik ile ilişkilendirilir.

YENİ BİR DÜNYAYA KAPI ARALAMAK

İçeriği hakkında kesin bir şey söylenmeyen ve kaybedildiği düşünülen emanetin bulunmasıyla değişen duygular ve düşünceler, şaire baharla resmedilen bir dünya yaşattıktan sonra yeni bir dünyanın kapılarının aralanmasına da vesile olur. Bulunan emanet, mistik bir özelliğe sahip olduğu için, peygamber sözünün etkisiyle şairde hissedilen anlamın boyutunu

derinleştirir. Üç boyutlu bir dünyadan “öte” olarak ifade edilen metafizik boyutlu bir dünyaya geçiş, peygamber sözünün şairde bulunduğu karşılıklıdır.

“Bir yol buldum öteye geçerek gözlerinden

İşte yeni bir dünya peygamber sözlerinden”

İslami duyarlık, son dönem Türk edebiyatında Necip Fazıl ve Sezai Karakoç gibi şairlerin şiirlerinde dile getirildiği formun dışında, Erdem Bayazıt'ta yeni bir sese kavuşur. Bu ses, doğal olarak önceki iki büyük şairden izler taşır. Bu ses, onda kabarıp coşan imanın ve merhametin de tezahürüdür. (Karataş, 2010:111-112)

Sevdiğine vuslat yaşayan kişi, kalbin aynası olan gözlerle iletişim kurar. Bakış, içinde yeni bir dünyanın ışıltısını taşıırken kalpten kalbe var olan yollar için gözler de birer büyümlü kapı hükmünde olur. Girilen o kapıdan yeni bir dünyaya uzanılır. O dünya “peygamber sözlerinden” örülen bir dünyadır.

“Ölüm bize ne uzak bize ne yakın ölüm

Ölümsüzlüğü tattık bize ne yapsın ölüm”

Bayazıt, ölümle birlikte yeni bir dünyanın da başladığına işaret eder. Yeni bir dünyanın kapısını aralayan ölüm, şair için bir korku kaynağı olmaz. Aksine, yaşarken ölümü tatmış olmak, ölümün dahi o korku damarını tetikleyemeyeceği bir hale dönüşür. *“Biten bir yaşam bir bitiş, bir son olarak görülse de, aslında yeni bir hayatın başlangıcından başka bir şey değildir. Bunun için yaşamak, aslında sadece bir kimlik belgesinden ibarettir. Ölüm ise basit bir kimlikten ötedir. Ahirete yani ebediyete açılan tek kapıdır. Dolayısıyla şaire göre gerçek yaşamın anlamı ölümün eşliğinde başlar.”* (Öz, 2008:115) Ölümle barışık yaşayan şair, ölümden sonrasını da yeni bir dünya olarak kabul eder. Yaşarken ölümü tatmış olmak, ölümün korkulacak bir durum olmadığı kanaatini oluşturur. Peygamber sözünün çizgisinde şekillenen ölüm düşüncesi, şair için yeni bir dünyanın kapısının aralanmasını sağlar.

Yeni bir dünyanın kapısını aralayan *“Erdem Bayazıt, birçok şair gibi, ölümün kıyılarında dolaştı çokça ama ondan hiç korkmadan. Önce ‘siyah bir at olup uçan’ gece imgesiyle özdeşleştirdi ölümü. Oğullarının ardından yankılanan sesleri, içimizde savrula savrula bir bahar yağmuruna dönüşen anneler ve ‘ölümü dengede tutan’ babalar, bu bağlamda şiire konuk olur.”* (Karataş, 2010:112) “Bulmak” şiirinde de korkuya yer vermeyen şair, ölüm hakikatini yeni bir dünyanın başlangıcı olarak görür.

Mehmet Kaplan, Bayazıt'ın "*Birazdan Gün Doğacak*" adlı şiirini yorumlarken, ondaki yeniden diriliş kavramına değinir. "*Erdem Bayazıt'ın şiirinde kullandığı 'tohum', 'yeniden açan çiçek', 'kutsal ağaç' imajları bütün şairlerde rastlanan 'yeniden diriliş'in sembolleridir. 'Yıkıntular sonrası sarındığım şefkat anası' mısraı, 'yeniden diriliş' temayülünün 'anneye dönüş' ile ilgisini göstermesi bakımından dikkati çeker. Erdem Bayazıt'ın şiirlerinde sık sık geçen 'mezar' motifi de 'yeniden doğuş' ve 'anne' ile ilgilidir. Yeniden doğmak için ölmek lazımdır.*" (Kaplan, 1990: 563) Bayazıt, bir ölüm hali olarak kabul edilen tabiatın baharla birlikte yeniden dirilmesini, ölmeden önce ölmek ifadeleriyle de içselleştirerek anlatır. İçselleştirilen bu hal sonrası, gelecek olan ölümün de kendisine bir şey yapamayacağını söyler.

İlk beyitte yer alan "*Bir an kayboldun gibi! yaşadım kıyameti*" mısralarıyla ifade edilen kaybolmak ve onun sonrasında yaşanan kıyamet hali, şiirin bütününde kendini hissettirir ve sonunda yeni bir anlama bürünür. Kaybedilen basit bir şey değil, aksine büyük bir kıymet verilen, uzun uğraşlar sonunda bulunan ve elde edilen bir emanettir. Şair, "*Yoruldu ama buldu ey kalbim emaneti*" derken yorulmanın ve aramanın yorgunluğunu, emaneti bulmakla bir huzura dönüştürür.

Bulmak, gönlün bir arayışının hikâyesi şeklinde örgülenmiştir. Şair bir yolculuğa çıkar ve çıktığı bu yolculuk bir arayış yolculuğudur. Kaybedilen ya da kaybedildiği sanılan emanetin arayış yolculuğu ve sonrasında bulmanın verdiği sevinç, şiire hâkim kılınır. Aranılan şeyin mahiyeti, peygamber sözüyle kurulan dünya ifadesinde saklıdır. Yaşanan zamanı yeniden anlamlandıran, yokluğuyla zamanı anlamsızlaştırıp varlığıyla cennet misali bahar yaşatan bir emanettir. Bu emanette metafizik bir durum söz konusudur. "*Erdem Bayazıt'ın şiirinde metafizik kavrayışı da yakından hissedebiliriz. Ancak onun metafizik yönelişi Karakoç'un şiirinde olduğu gibi hayatın neredeyse bütün alanlarını kuşatan bir kavrayıcılıktan uzaktır. Ondaki metafizik tutum bir duyuş tarzı olarak şiirinin önemli özelliklerinden biridir.*" (Korkmaz, 2009: 53) Erdem Bayazıt'ın duyuştaki yaklaşımı, şiirine bir söyleyiş olarak yansır. Duyuştan söyleyişe geçişin temel izleği, metafizik algının etkisinde var olan bir şiirdir.

Erdem Bayazıt, şiirini iki temel kavram olan kaybolmak ve bulmak üzerine şekillendirir. Kaybedilen şeyin mahiyeti mısralarda sürekli diri tutulur. Yine kaybetmenin sonunda yaşanan bulmak ise yeni bir dünyanın kapılarını açar. Bunu yaparken de kelimelerin çağrışım gücünden yararlanır. "*İyi bir imge, okurun zihninde çağrışım zincirleri kuran imgedir. Yapılan bütün çağrışımlar, birbiriyle ilişkilidir, bir coşku bütünlüğü yaratacak şekilde birbirine bağlanmıştır. Bütün bunlardan dolayı iyi bir şiir coşkulardan ve düşüncelerden yola çıkıp nesnel gerçeklere varmaz, aksine nesnel gerçeklerden yola çıkarak*

duyu, coşku ve düşünce yaratır.” (İnce, 2011: 35) Şiirde öne çıkan bulmak imgesi, İnce'nin de belirttiği gibi yeni *“duyu, coşku ve düşünce yaratır.”* Her beyitte yeni coşku ve imgelere yer verilir. Kullanılan her kavram zihinde bir çağrışım oluşturur. *“Yeniden su yürüdü dalıma yaprağıma”* ve *“Çiçeğe durdu kalbim”* derken baharın gelişi ifade edilir.

Tabiat, baharın coşkusuyla anlatılmış olsa da kışın varlığı pozitif bir anlama döner. Kar imgesi şiirde yeni bir anlam kazanır. Şair bunu da *“Tabiat bir bembeyaz gelinlik giymiş gibi / Yüzüme kar yağıyor sanki elinmiş gibi”* mısralarıyla ifade eder.

Bayazıt, “Bulmak” şiirinde tabiatla insan arasında benzerlik kurarak oluşturmanın yanında insanda iletişim bağlamında öne çıkan organlara şiirinde yer verir. İnsana ait detaylarla şiirdeki duyguyu hissettirmeye çalışır. Şiirde dört kere kullanılan göz, şiirde öne çıkan imgelerden biri olur. Şair, yeni bir dünyaya da *“Bir yol buldum öteye geçerek gözlerinden”* diyerek yine “göz”den ulaşır.

SONUÇ

İnsan varoluşu, bir yolculuğun yaşamın her alanında hissedilip hissedilmemesiyle alakalı olarak anlaşılır. Bir çıkmazın içinde devinilebileceği gibi bu çıkmazın dışına çıkabilme de söz konusudur. Varoluşsal problemler, yaşanan zamanın bir adım ötesine geçebilmeyle ilgilidir. Bir adım ötesi, yeni bir dünyaya kapı aralamak olduğu için aynı zamanda bir huzurun kaynağıdır. Bu kaynağa da mistik yönü kuvvetli şairler ulaşabilir.

Erdem Bayazıt, Müslüman kimliği ile oluşturduğu şiirinde, bir emanetin sorumluluğunu yansıtır. Bu emanet, yaşamın gayesini oluşturacak emanettir. Onu kaybetmek, yaşamı kaybetmek ve onun ötesinde de cenneti kaybetmektir. Emanete sahip çıkmak ise ölmeyen önce ölmek ve henüz gitmeden cenneti yaşamak gibidir.

İnsan, problemleriyle doğumundan itibaren vardır ve zaman ilerledikçe de o problemlerle yüzleşir. Arayışlar ve sorular çoğaldıkça cevabını bulmak ya da bulamamak arasında gelgitler yaşar. Her arayış beraberinde bir korkuyu ve kaygıyı getirir. Kaybettiğini aramanın kaygısı, insanın ruh dünyasını etkiler. Onda bir “kıyamet”in dehşetini yaşatır. Bulmak ise bir duygusallığı kendi bünyesinde taşıyarak cennet atmosferini yaşatır.

Erdem Bayazıt, “Bulmak” şiirinde kaybedildiği zannedilen bir emanetin izini sürer. Aradığı şeyi bulur, bulduğuyla ruh bir huzura erer. Bu süreçte yaşananlar, şair için baharın dirilişini andırır bir özelliğe sahiptir. Dıştaki diriliş gibi içte de

bir diriliş gerçekleşir. Bayazıt, dıştaki bahardan örnekler verirken içteki değişimi anlatır.

Bu bağlamda bakıldığında "Bulmak" şiiri, insanın arayışının ve bu arayış neticesinde bulmanın, vuslata ermenin serüveni olarak ortaya çıkar. Aranılan "şey" bir "emanet"tir ve o "emanet" bulunduğu ölümün de ürkütücülüğü ortadan kalkar.

KAYNAKÇA

AKSAY, Ömer (2008), **Şair, Derviş, Militan**, Hece Dergisi, 142. Sayı, Ankara.

ALVER, Köksal (2008), **Ey!**, Hece Dergisi, 142. Sayı, Ankara.

BAUDRİLLARD, Jean (2012), **Kötülüğün Şeffaflığı**, Ayrıntı Yayınları, 5. Basım, İstanbul.

BAYAZIT, Erdem (1993), **Şiirler**, İz Yayıncılık, 2. Basım, İstanbul.

BAYAZIT, Erdem (2009), **Müslüman Şairin Şiir Rezervi Sonsuzdur**, Erdem Bayazıt Kitabı -Türkiye Yazarlar Birliği Kahramanmaraş Belediyesi- 1. Basım, Ankara.

ÇETİN, Nurullah (2014), **Şiir Çözümleme Yöntemi**, Öncü Kitap Yayıncılık, 14. Basım, Ankara.

İNCE, Özdemir (2011), **Şiir ve Gerçeklik**, İmge Yayınları, 4. Basım, Ankara

JUNG, Carl Gustav (2013), **Dört Arketip**, Metis Yayınları, 4. Basım, İstanbul.

KAPLAN, Mehmet (1990), **Cumhuriyet Devri Türk Şiiri**, 2. Basım, İstanbul.

KARATAŞ, Turan (2010), **Şiirin Ardında**, Sütun Yayınları, 1. Basım, İstanbul.

KORKMAZ, Prof. Dr. Ramazan (2009), **Hatıralar Işığında Erdem Bayazıt Şiirinin Duyargaları**, Erdem Bayazıt Kitabı -Türkiye Yazarlar Birliği Kahramanmaraş Belediyesi- 1. Basım, Ankara.

ÖZ, Asım (2008), **Erdem Bayazıt Şiirinde Ölüm**, Hece Dergisi, 142. Sayı, Ankara.

ÖZDENÖREN, Rasim (2009), **Celadtle Lirizmin Buluştuğu Şiir**, Erdem Bayazıt Kitabı -Türkiye Yazarlar Birliği Kahramanmaraş Belediyesi- 1. Basım, Ankara.

TAŞDELEN, Vefa (2008) **Erdem Bayazıt'ın Şiiri**, Hece Dergisi, 142. Sayı, Ankara.